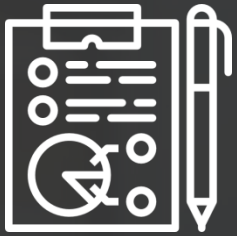

IPRS

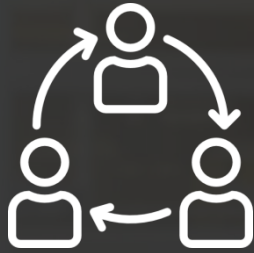
BPKG 2018

Istraživanje potreba za radnom snagom

Obrazovanje odraslih
EU IPA 2 Projekat
Osiguranje i podizanje kvaliteta obrazovanja odraslih u kontekstu
cjeloživotnog učenja
Demir Imamović, @demirimamovic
ALDI
Udruženje za lokalne razvojne inicijative
www.aldi.ba
Hotel Behar Goražde
26/05/2018

Planiranje
istraživanja

Odabir
kompanija

Prikupljanje
podataka

Analiza
podataka

Prezentacija
rezultata

49

oblasti

80

učesnika

3

mjeseca

107K

odgovora

17

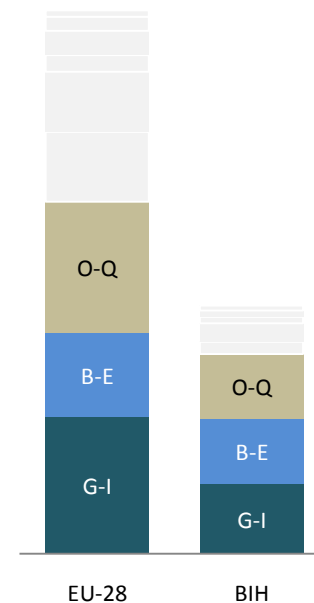
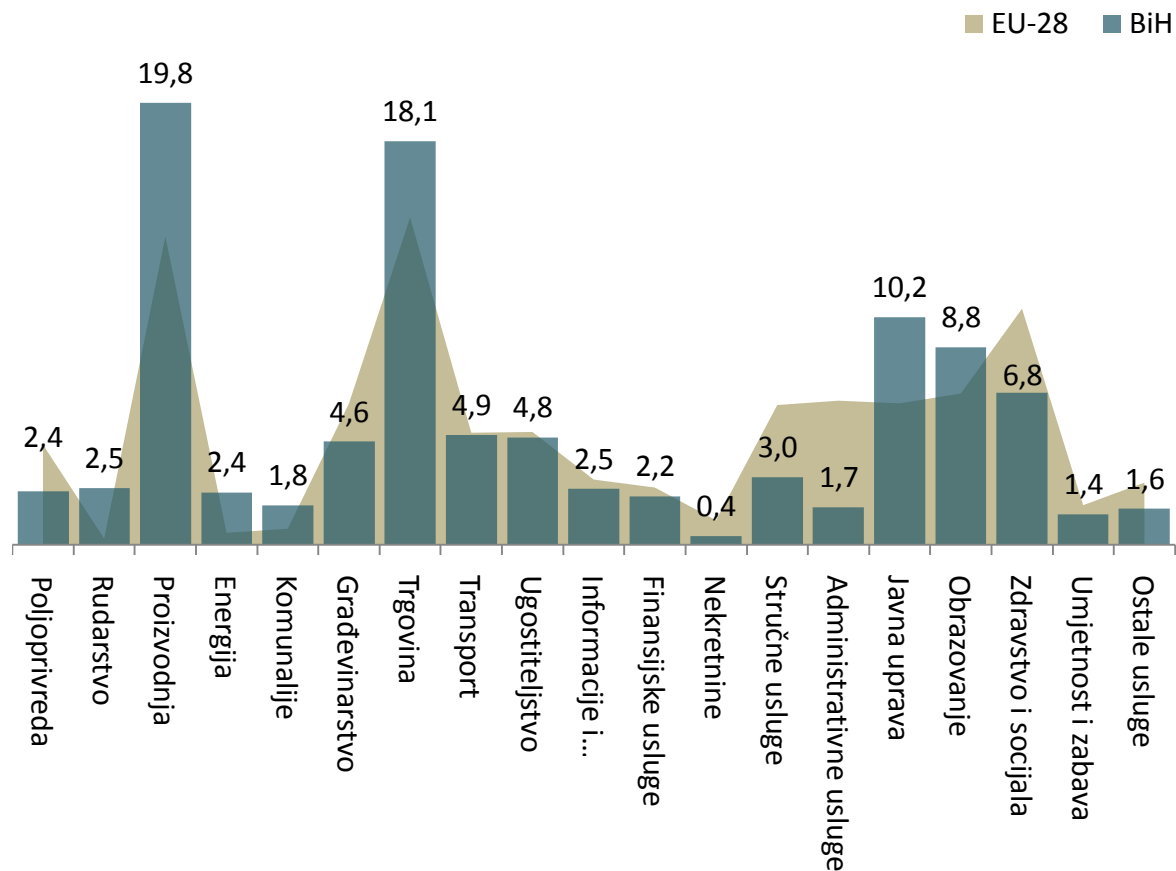
ključnih nalaza

IPRS je usmjeren ka prikupljanju podataka o veličini i prirodi očekivane [potražnje za radnom snagom](#) sa posebnim akcentom na identifikaciju znanja i vještina radne snage neophodne za popunu novih radnih mjesta.

IPRS kontekst

U Bosni i Hercegovini samo sektor proizvodnje angažuje radnu snagu u procentu koji je približan prosjeku EU-28

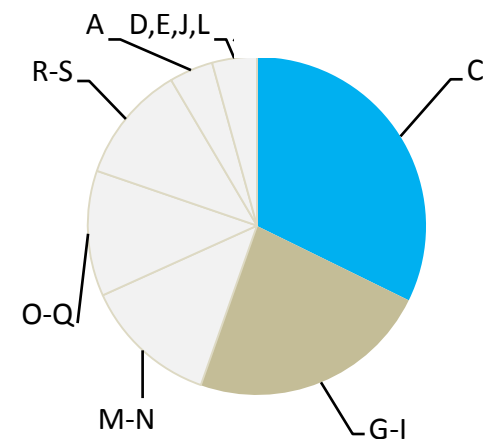
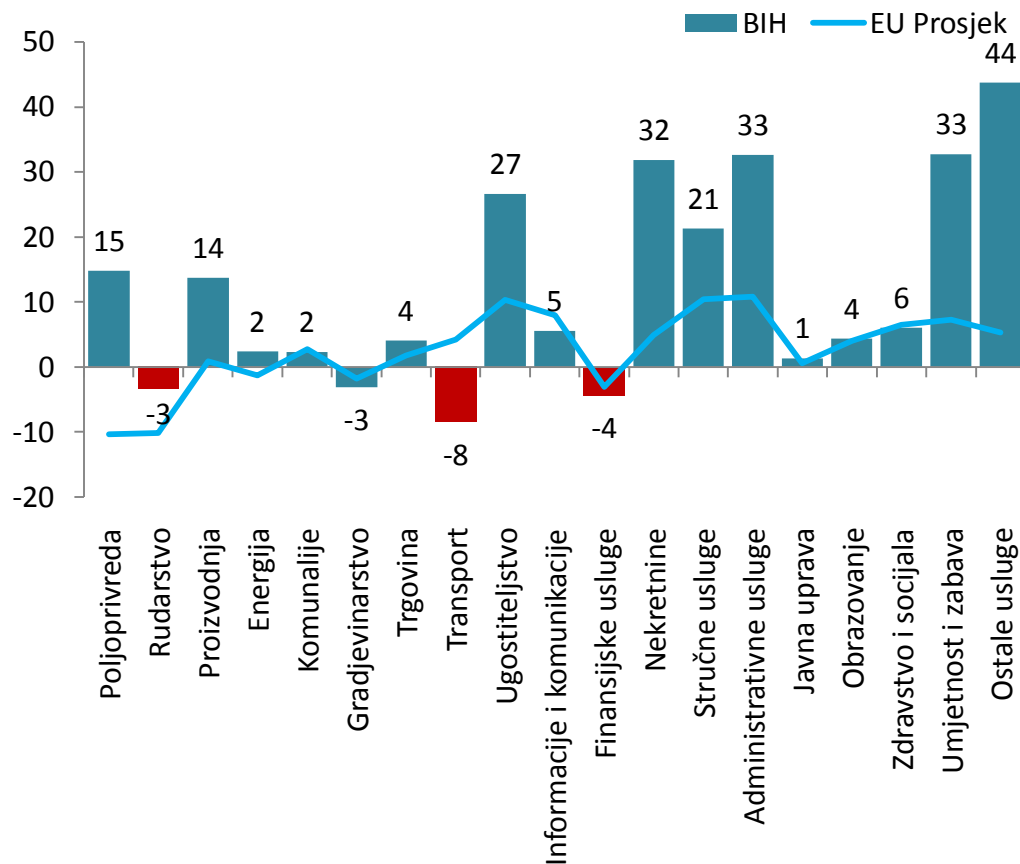

(B-E) Industrija, izuzev građevinarstva; (G-I) Trgovina, transport i ugostiteljstvo; (O-Q) Javna uprava, obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita;

Struktura zaposlenosti po ekonomskim sektorima u Evropskoj uniji i Bosni i Hercegovini

Prikaz strukture zaposlenosti u Bosni i Hercegovini po ekonomskim sektorima (u %) i poređenje u odnosu na strukturu zaposlenosti u Evropskoj uniji (prikaz lijevo), i udio zaposlenosti po ekonomskim sektorima u odnosu na ukupnu radno aktivnu populaciju (prikaz desno). Podaci za 2016. godinu

U proteklih pet godina (2012-2016) sektor proizvodnje i trgovine otvorio je većinu novih radnih mjesta u Bosni i Hercegovini

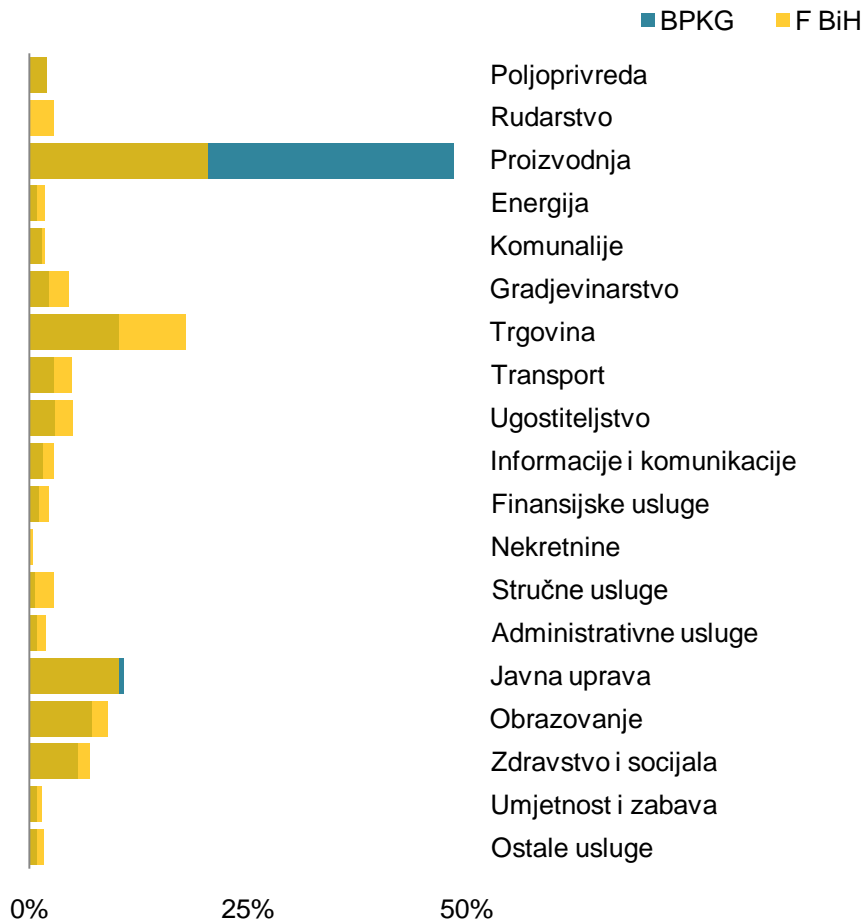

(C) Proizvodnja; (G-I) Trgovina i ugostiteljstvo; (M-N) Stručne, naučne i administrativne pomoćne usluge, (O-Q) Javna uprava, obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita; (R-S) Umjetnost, zabava i ostale usluge; (A) Poljoprivreda; (D,E,I,L) Energija, komunalije, informacije i komunikacije i nekretnine.

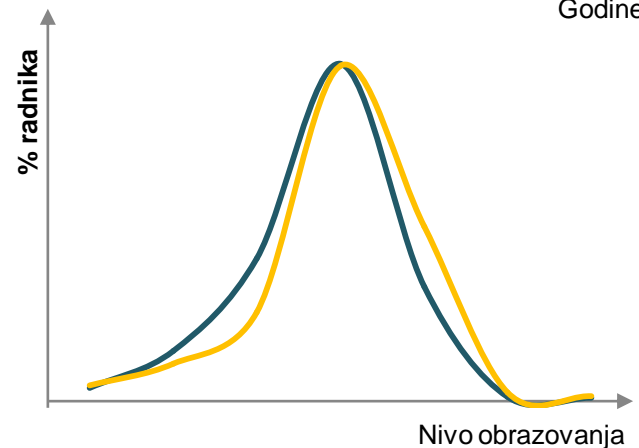
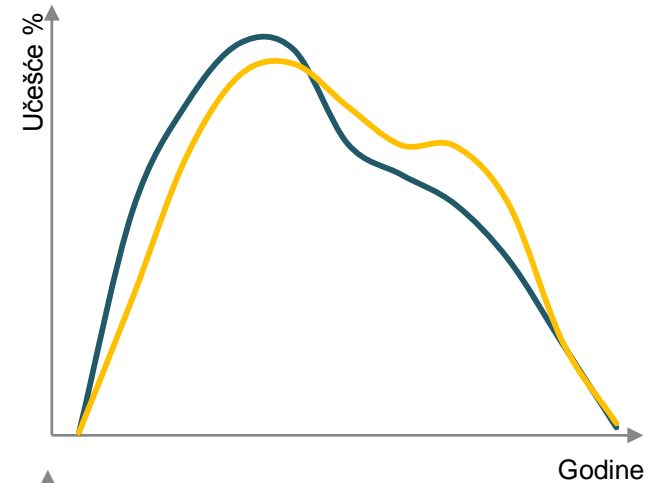
Značaj pojedinačnih sektora u generisanju novih radnih mjesta u Bosni i Hercegovini

Procentualne promjene u broju radnih mjesta u Bosni i Hercegovini po ekonomskim sektorima od 2012. do 2016. godine sa uporednim prikazom promjene u broju zaposlenih u EU-28 (lijevi prikaz). Sektori koji su imali najveći doprinos u povećanju nominalnog broja zaposlenih u F BiH su prerađivačka industrija, trgovina i ugostiteljstvo (desni prikaz)

Bosansko-podrinjski kanton Goražde u odnosu na Federaciju BiH ima veći udio zaposlene radne snage samo u sektoru proizvodnje, javne uprave i poljoprivrede, mlađu zaposlenu radnu snagu i manje obrazovanu.

Sektor proizvodnje je dominantna privredna grana u kojem radi 48% svih radnika u BPK Goražde što je daleko iznad prosjeka za Federaciju BiH

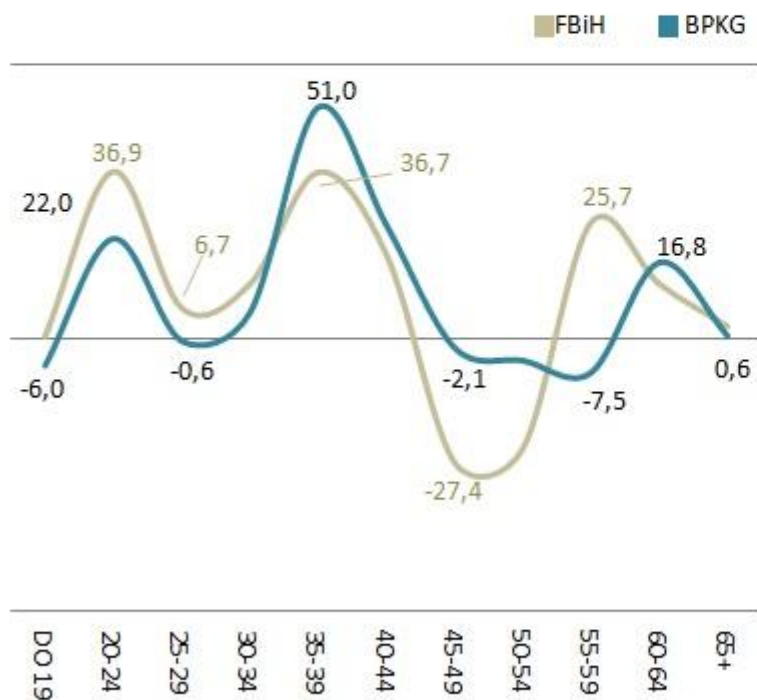
U odnosu na F BiH u BPK Goražde zaposleni radnici su u prosjeku mlađi (prikaz gore) i slabije obrazovani.

Mladi radnici pronalaze posao dominantno u proizvodnji i trgovini

Kakva je potražnja za radnicima u zavisnosti od njihovih godina starosti i gdje se zapošljavaju mlade osobe

Promjena broja zaposlenih radnika u periodu od 2013 do 2017. godine po starosnim grupama (%).

U kojim sektorima mlade osobe u dobi 20-24 godine pronalaze radna mjesta (prikaz desno). Podaci: Mart 2013 – Mart 2017

Izvor: Federalni zavod za statistiku, Mjesečni bilten br: 12/2013 i br: 12/2017.

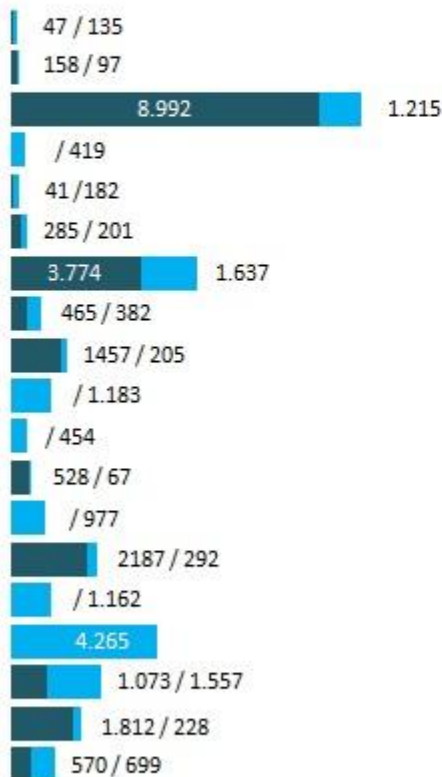
U toku proteklih pet godina, nova radna mjesta u BPK Goražde najvećim dijelom su otvoreni u proizvodnji

Ekonomski sektori u kojima je doslo do povećanja zaposlenosti radnika sa srednjim i visokim nivoom obrazovanja

Promjene u obrazovnoj strukturi radne snage u Federaciji BiH i BPK Goražde od 2013. do 2017. godine po nivoima obrazovanja i ekonomskim sektorima. Podaci o broju radnika dati samo za sektorima u kojima je došlo do povećanja odabranog nivoa obrazovanja radnika. Podaci za mjesec mart.

Federacija BH

■ SSS ■ VSS

Bosansko-podrinjski kanton Goražde

■ KV ■ VSS

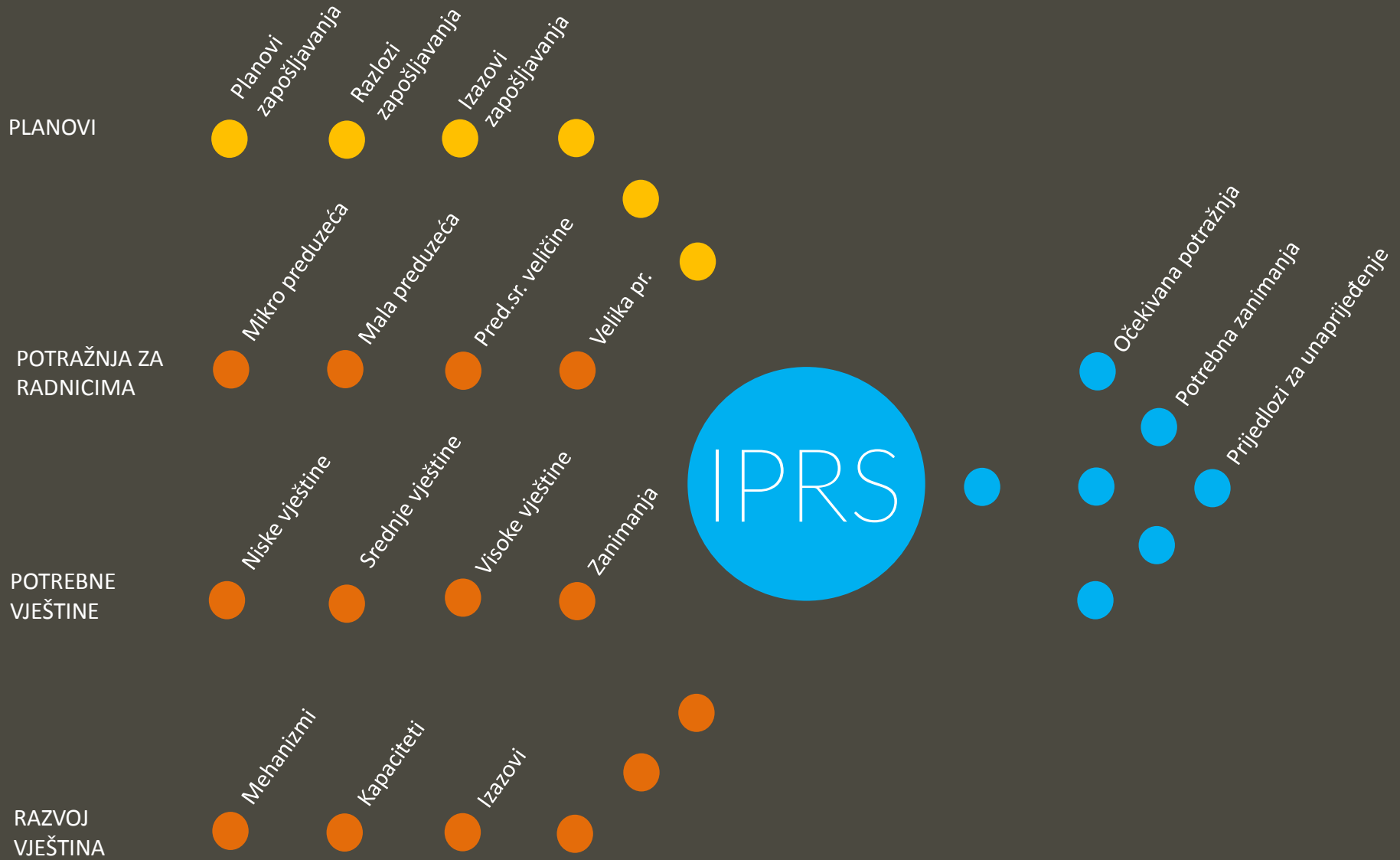
Izvor: Federalni zavod za statistiku, Mjesečni bilten 12/2013 i 12/2017.

IPRS

potražnja za radnicima

Glavni dijelovi IPRS

Osnovni podaci o učesnicima u IPRS

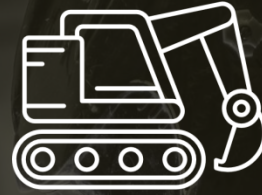

80

ispitanika

17

50

3

10

2978

radnika

2307

545

55

71

Ukupno

Industrija

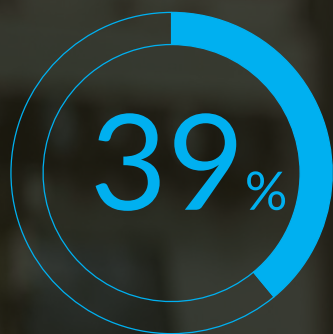
Usluge

Poljoprivreda

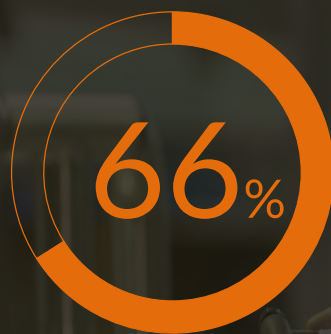
Ostale organizacije

IPRS je usmjeren ka prikupljanju podataka o veličini i prirodi očekivane **potražnje za radnom snagom** sa posebnim akcentom na identifikaciju znanja i vještina radne snage neophodne za popunu novih radnih mjesta.

Iskustva i planovi kompanija po pitanju otvaranja novih radnih mjesta

preduzeća otvorilo nova radna mjesta u protekloj godini

preduzeća planira otvoriti nova radna mjesta do 2020. godine

Zadržavanje nivoa radne snage	15
Poljoprivreda	1
Industrija	0
Usluge	14

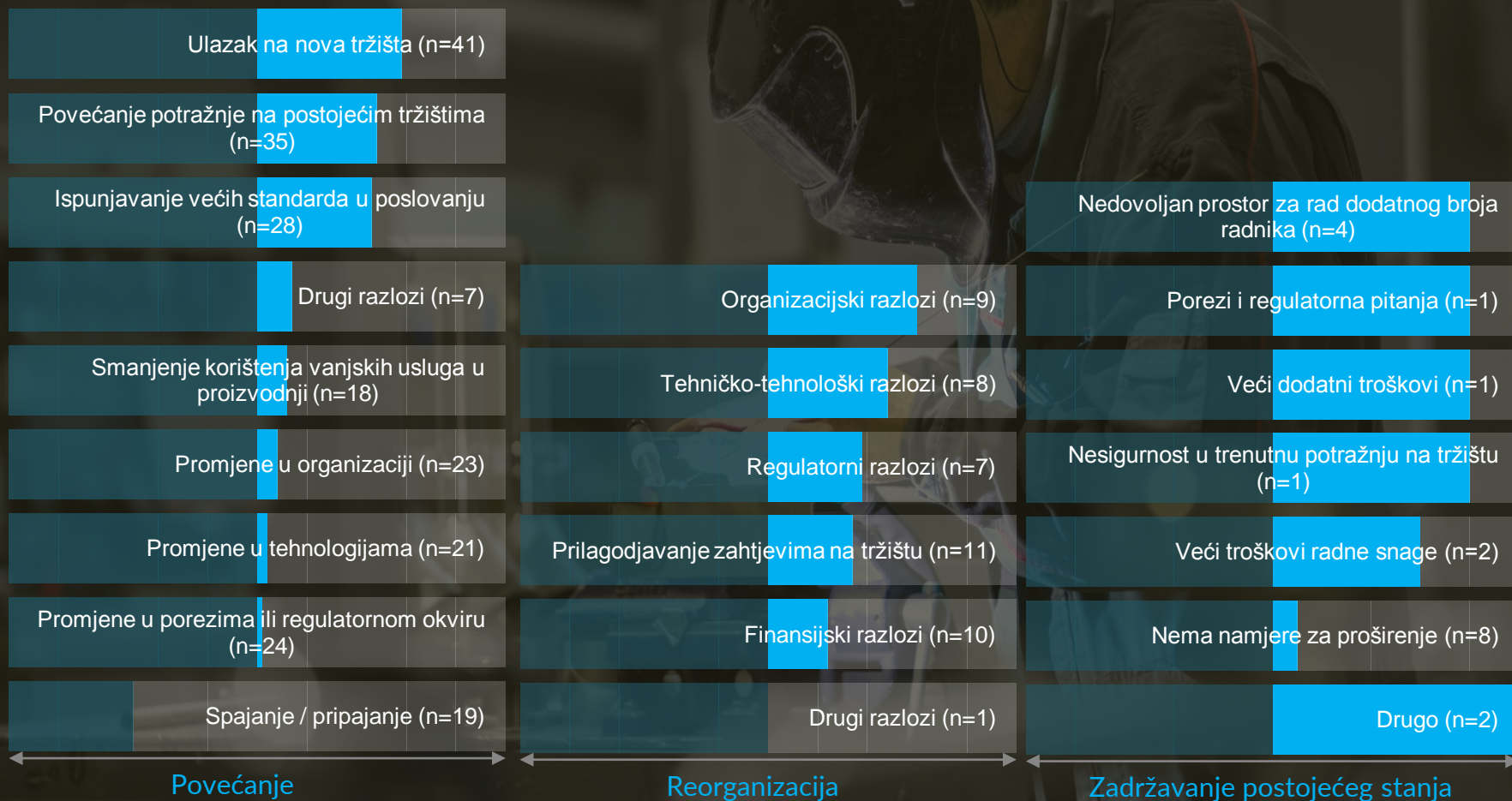
Planiramo povećanje radne snage	17
Poljoprivreda	0
Industrija	3
Usluge	14

Zadržavanje uz reorganizaciju	12
Poljoprivreda	1
Industrija	3
Usluge	8

Vjerovatno povećanje	36
Poljoprivreda	1
Industrija	11
Usluge	24

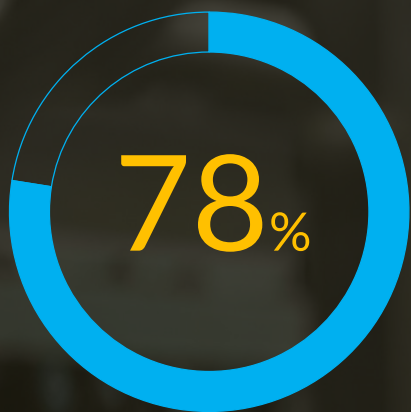
Četiri od deset preduzeća koja su učestvovala u IPRS imale su iskustvo sa otvaranjem novih radnih mjesta u protekloj godini, a dva do tri preduzeća planira povećati broj radnih mjesta do kraja 2020. godine.

Razlozi koji motivišu kompanije da povećaju, reorganizuju ili zadrže obim radne snage

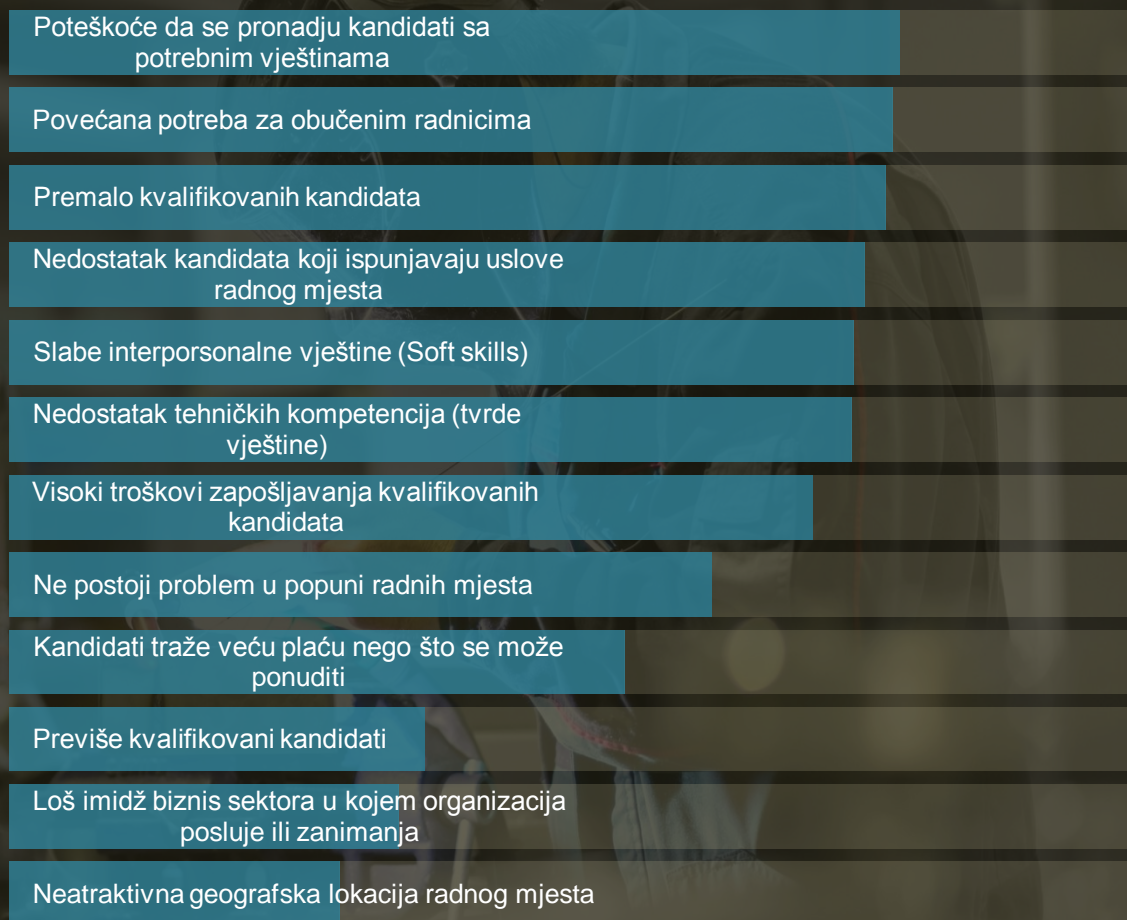

Najveći uticaj na odluke kompanija da povećaju broj zaposlenih do 2020. godine **jeste planirani ulazak na nova tržišta**, dok su **organizacioni razlozi** razlog za planove za reorganizaciju radne snage. **Nedovoljan prostor** glavni razlog zašto kompanije ne planiraju povećanje broja zaposlenih.

Stavovi kompanija po pitanju glavnih poteškoća u popuni upražnjenih radnih mjesta

Ispitanika istaklo je da generalno postoje poteškoće u pronalasku adekvatnih kadrova na tržištu rada

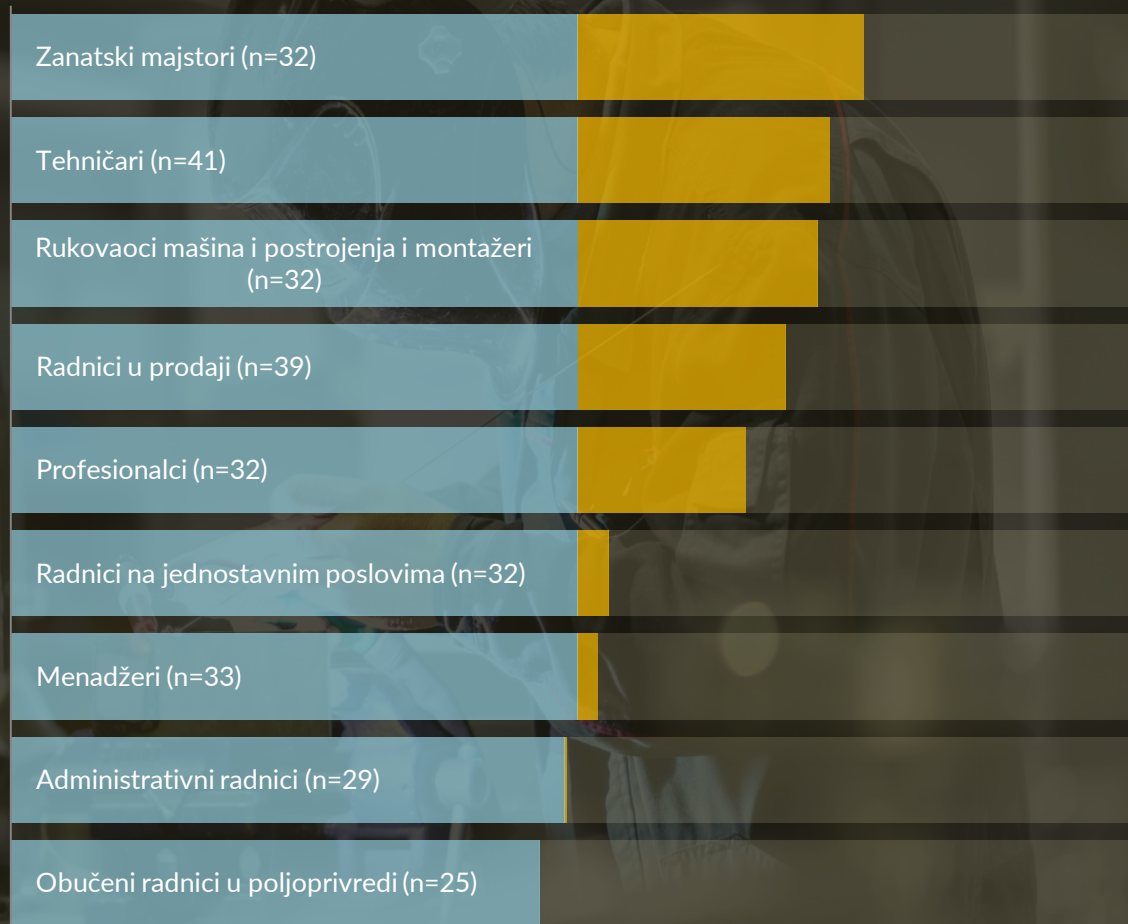

U procesu popunjavanja radnih mjesta kompanije imaju poteškoće da pronađu **kandidate sa potrebnim vještinama** što u kombinaciji sa **povećanom potrebom za zapošljavanjem** stvara najveće poteškoće poslodavcima prilikom zapošljavanja novih radnika

Iskustva i planovi kompanija po pitanju otvaranja novih radnih mjesta

Poslodavci imaju najveće poteškoće u pronalaženju radnika koji posjeduju znanja i vještine visokokvalifikovanih radnika / zanatskih majstora.

Učesnici u IPRS su ocijenili poteškoće u pronalaženju adekvatnih kadrova prema glavnim grupama zanimanja (ISCO-88) na skali od 1 do 9 (1-nema poteškoća, 9-najveće poteškoće). Na grafikonu je dat prikaz zanimanja, prosječnih ocjena i broja odgovora za svako zanimanje.

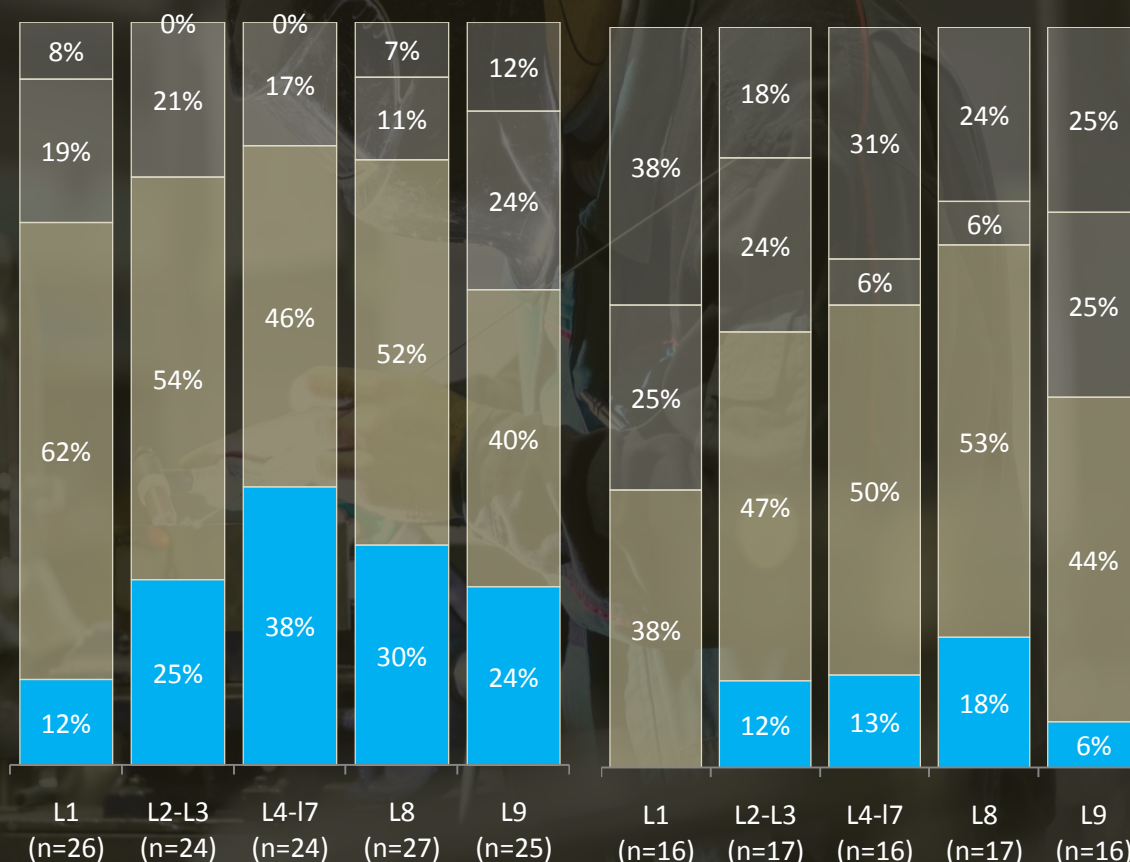
Poboljšanje znanja i vještina radne snage imalo bi pozitivan uticaj na rast zaposlenosti

Ukoliko bi došlo do povećanja ponude obučenih radnika to bi imalo značajan uticaj na odluke poslodavaca da povećaju broj zaposlenih, posebno kod poslodavaca koji imaju planove za novo zapošljavanje.

Poslodavci koji imaju planove za zapošljavanje radnika

Poslodavci koji nemaju planove za zapošljavanje radnika

Uticaj povećanje ponude obučenih radnika na odluke poslodavaca o povećanju broja radnika.

(Prikaz: **veoma značajan uticaj**; značajan uticaj; manje značajan uticaj; nema uticaja)

Poslodavci očekuju da će se nastaviti snažan trend potražnje za radnicima do 2020. godine

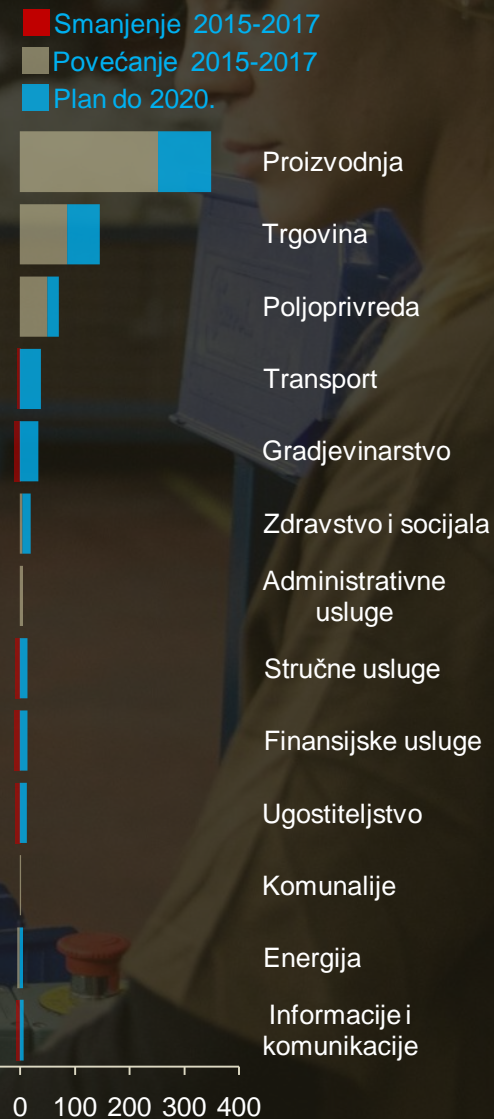
Rezultati istraživanja ukazuju da među poslodavcima postoji izuzetno pozitivno raspoloženje prema otvaranju novih radnih mjesta. I pored toga što IPRS uključuje manje od polovine svih privrednih društava sa područja BPK Goražde ukupne procijenjene potrebe za radnom snagom u trogodišnjem periodu 2018-2020 iznose 309 radnika.

Poljoprivreda	14
Poljoprivreda	14

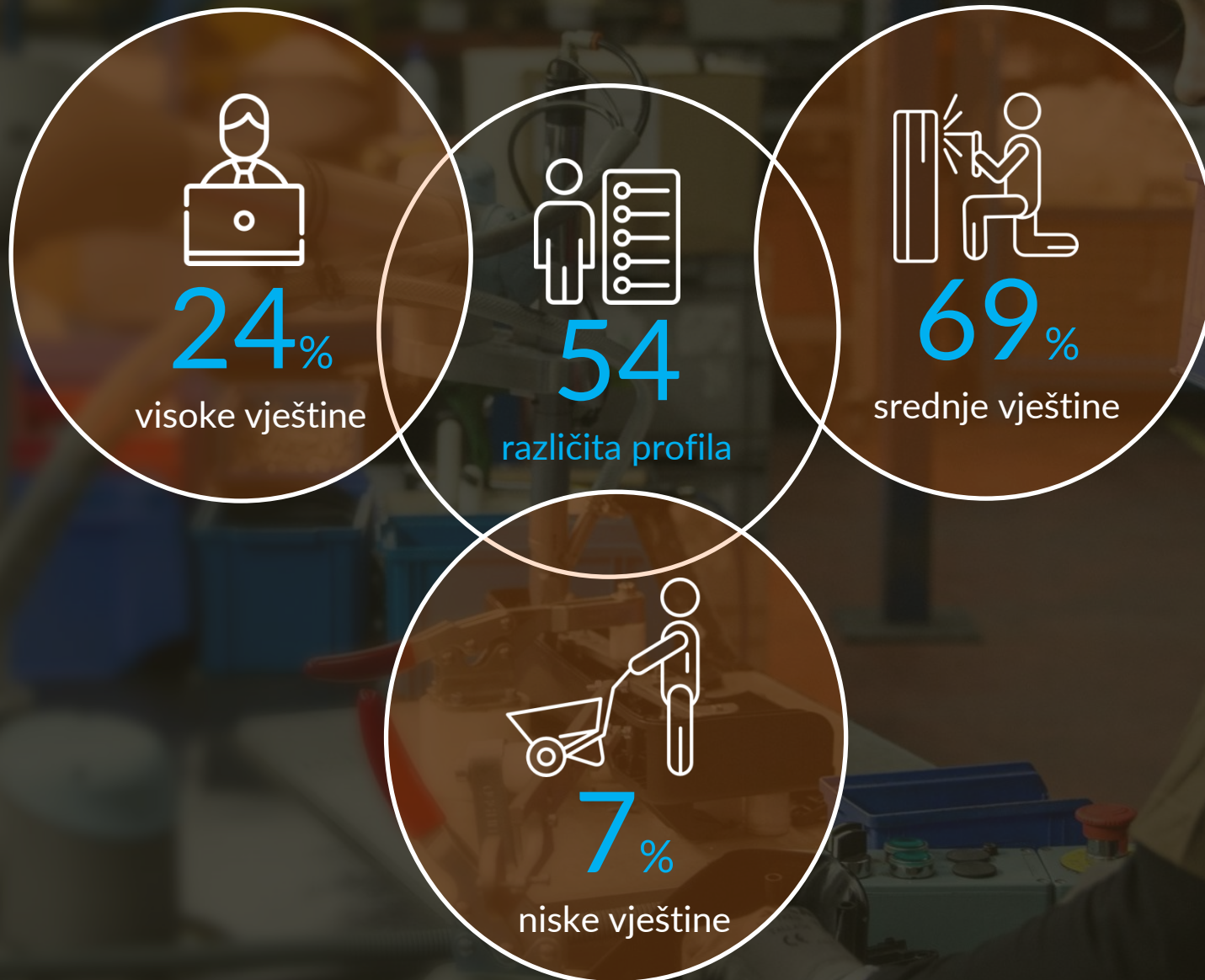

Usluge	192
Trgovina	60
Transport	38
Građevinarstvo	33
Zdravstvo i socijala	15
Finansijske usluge	14
Stručne usluge	13
Informacije i komunikacije	7

Industrija	103
Proizvodnja	98
Energija	5

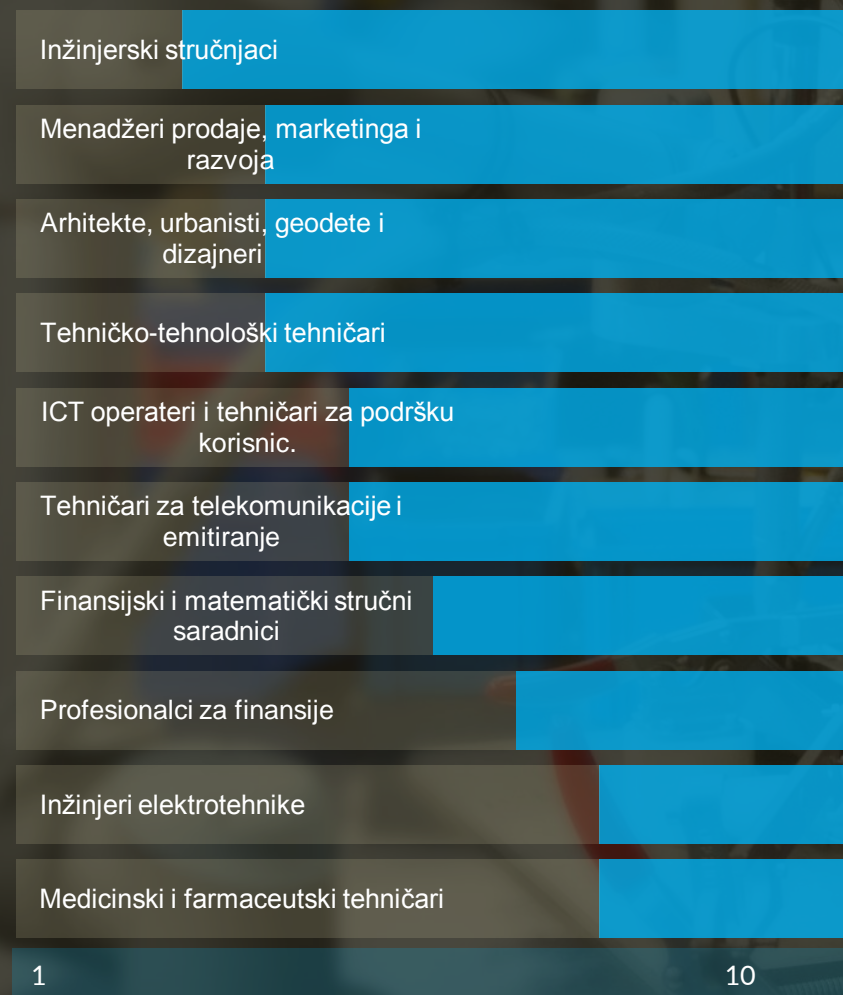

Poslodavci očekuju da će se nastaviti snažan trend potražnje za radnicima do 2020. godine

Top 10 zanimanja za kojima je izražena najveća potražnja na tržištu rada

Visoke vještine (univerzitetsko obrazovanje)

Srednje vještine (srednješkolosko obrazovanje)

A woman with brown hair tied back, wearing a red plaid shirt, a yellow high-visibility safety vest, safety glasses, and large black ear protection, is focused on using a power drill on a metal surface. The background is a blurred industrial setting with machinery.

IPRS

razvoj vještina

BPK Goražde ima potencial za unaprijeđenje sistema za razvoj vještina, ali je neophodno razviti kapacitete zainteresovanih kompanija za učešće u obuci kadrova

33%

Preduzeća **ima iskustvo** u saradnji sa školama na razvoju kadrova

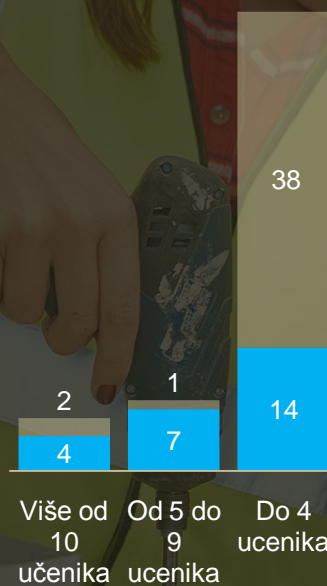
66%

Preduzeća **zainteresovano** za saradnju sa školama na razvoju kadrova

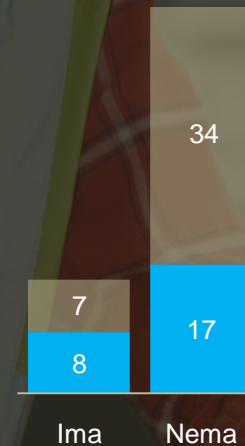
Donekle zainteresovano (20%)

Veoma zainteresovano (31%)

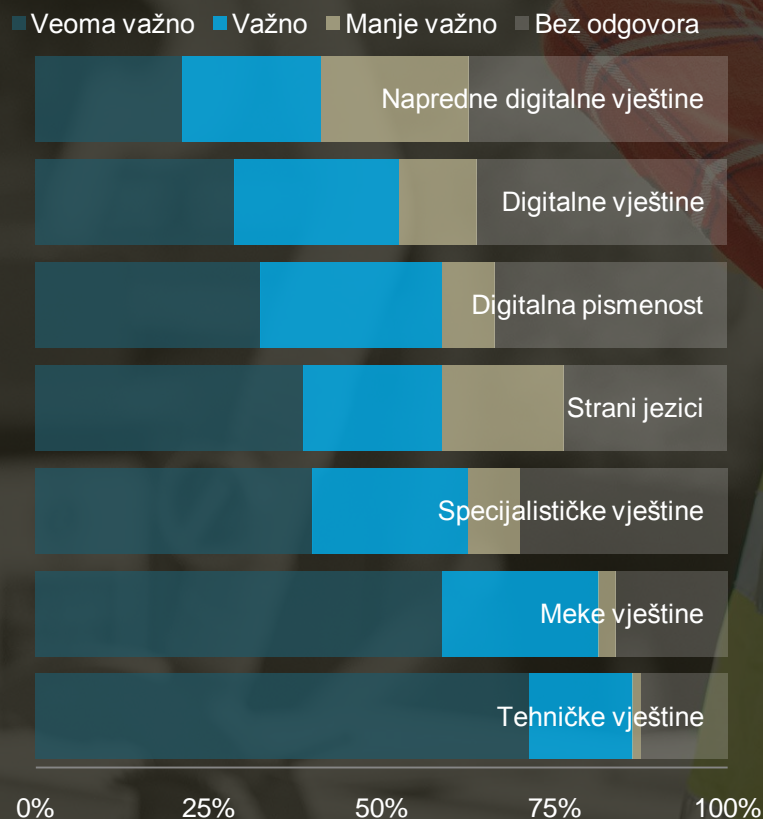
Prostorni kapaciteti
(Kapaciteti za obuku učenika)

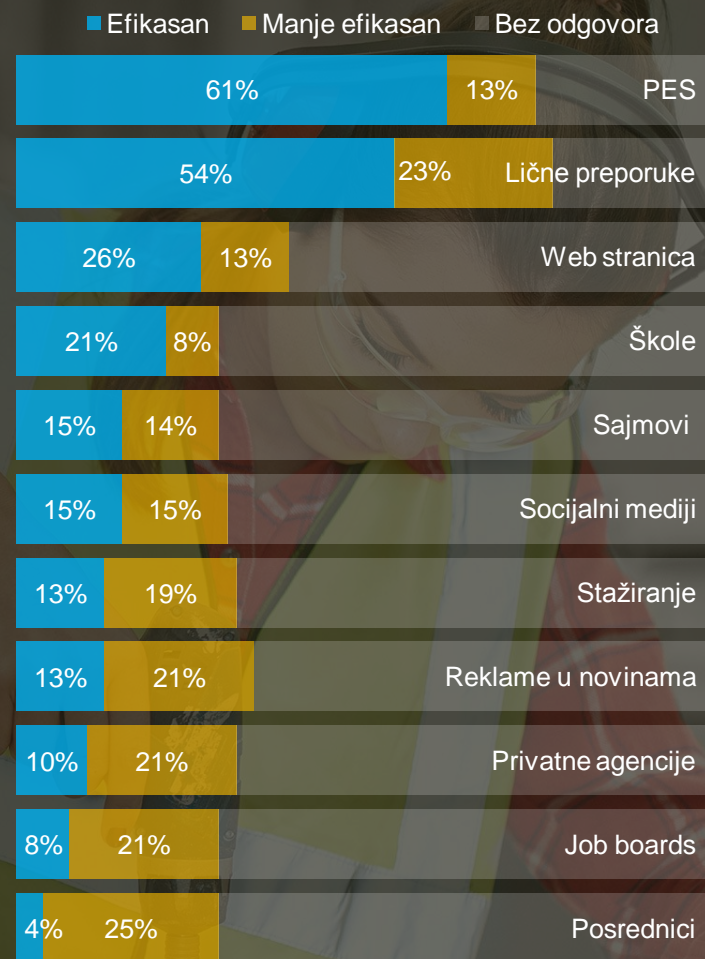
Kadrovski kapaciteti
(Tutori sa adekvatnim pedagoškim vještinama)

Kompanije u BPK Goražde su zainteresovane za razvoj šireg spektra vještina radne snage koju nastoje pronaći u saradnji sa javnom službom za zapošljavanje i putem ličnih preporuka

Kompanije su podjednako zainteresovane za razvoj tehničkih i interpersonalnih vještina radne snage

Za kompanije najefikasniji način pronalaska novih kadrova jeste putem saradnje sa javnom službom za zapošljavanje (PES)

Kompanije u BPK Goražde su zainteresovane za razvoj šireg spektra vještina radne snage koju nastoje pronaći u saradnji sa javnom službom za zapošljavanje i putem ličnih preporuka

Slaba zainteresovanost učenika na obuci

Povećati nastavni fond za praktičnu nastavu

Slaba komunikacija i koordinacija sa školama

Prilagoditi obuku u skladu sa potrebama kompanija i razvojem tehnologija

Nedovoljan fond časova za praktičnu obuku

Unaprijediti i unificirati standarde kvalitete izvođenja stručne obuke

Ne postoji uskladenost između potreba kompanije i obrazovnog sistema

Unaprijediti sistem koordinacije i izvještavanja između škola i kompanija u kojima se izvodi stručna obuka

Manjak prostora i opreme neohodne za uključivanje većeg broja učenika u stručnu obuku

Škole trebaju unaprijediti mehanizam monitoringa i evaluacije kvalitete stručne obuke koje se izvode u kompanijama

Manjak stručnih kadrova u kompaniji koji posjeduju pedagoškim vještinama za stručnu obuku učenika

Izraditi kvalitetn priručnike za stručnu obuku učenika u saradnji sa kompanijama u kojima se obuka izvodi

Ne postoje potrebni kapaciteti za obavljanje praktične obuke

Napraviti ranu selekciju i orijentaciju učenika kroz upoznavanje sa djelatnostima kompanija koje su uključene u stručnu obuku

U nastavne planove i programe uključiti više nastave iz nauke, tehnologije, inženjstva i matematike

Slaba zainteresovanost učenika i komunikacija sa školama predstavljaju najveće poteškoće pri izvođenju obuke

Za kompanije najefikasniji način pronalaska novih kadrova jeste putem saradnje sa javnom službom za zapošljavanje (PES)

Vještine radne snage su ograničenje i potencijal za povećanje zaposlenosti u BPK Gorazde

IPRS

BPKG 2018

Istraživanje potreba za radnom snagom

Kompletan izvještaj, sažetak nalaza i ovu prezentaciju možete preuzeti na stranici www.aldi.ba

